

Handläggare
Joakim Olsson
Telefon: 08-50819207

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2025-02-06

Skrivelse från Sverigedemokraterna om stadsdelens placering av minderåriga på HVB- hem och familjehem

Svar på skrivelse från SD

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på en skrivelse från Sverigedemokraterna om stadsdelens placering av minderåriga på HVB-hem och familjehem.

Sammanfattning

I en skrivelse till stadsdelsnämnden lyfter Sverigedemokraterna, oro över HVB-hem kopplade till kriminella nätverk och ungdomars risk att rekryteras till brottslighet. En polisrapport pekar på att flera HVB-hem är involverade i organiserad brottslighet. Sverigedemokraterna ställer frågor om ansvarsfördelning, placeringar i HVB-hem med kriminalitetskopplingar och rutiner för att undvika dessa, samt samverkan med myndigheter för att stärka tillsynen som förvaltningen besvarar i tjänsteutlåtandet.

Bakgrund och skrivelsens innehåll

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 24 oktober gavs förvaltningen uppdraget att bereda en skrivelse från Sverigedemokraterna, som tar upp allvarliga problem med HVB-hem kopplade till kriminella nätverk, där ungdomar riskerar att rekryteras till brottslighet. En polisrapport visar att flera HVB-hem är involverade i organiserad brottslighet. Socialtjänsten har ett ansvar att säkerställa barns trygghet vid placeringar, och om de misslyckas kan de anses ha brustit i omsorgsplikt.

Sverigedemokraterna ställer flera frågor till stadsdelsförvaltningen, bland annat om ansvarsfördelning mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningen, om placeringar i HVB-hem med kopplingar till kriminalitet, samt om rutiner för att undvika sådana placeringar och samverkan med myndigheter som Inspektionen för vård och

omsorg för att stärka tillsynen. Förvaltningen svarar på frågorna nedan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Fråga 1: Hur ser ansvarsfördelningen ut mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningen om en placering av minderårig allvarligt brister i relation till omsorgsplikten, tillsyn och kontroll samt anmälningsplikt eller åtgärder vid misstankar?

Socialförvaltningen ansvarar för stadsgemensamma upphandlingar av privata vårdgivare. Socialförvaltningen genomför avtalsuppföljning av samtliga avtal flera gånger under avtalstiden, däribland dygnetruntvård för barn och unga där HVB-hem ingår. Vid uppföljning kontrolleras att leverantörerna lever upp till upphandlingens krav, där företrädare inte får ha dömts för de brott som framgår av uteslutningsgrunderna i Lagen om offentlig upphandling (LOU), kap. 13, § 1, vilket exempelvis innefattar korruption, bedrägeri, penningtvätt, terroristbrott och människohandel.

I de fall stadsdelsförvaltningen behöver placera ett barn utanför stadens ramavtal görs kontroller av tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO). För det fall IVO återkallar ett tillstånd ska detta meddelas placerande stadsdelsförvaltning/kommun. Förvaltningen vill framhålla att HVB-hem bedrivs med tillstånd av IVO som även ansvarar för tillsyn. Därmed åligger ett stort ansvar för IVO att säkerställa att aktörer bedriver verksamheter enligt de krav som tillståndet förutsätter.

Förvaltningen ser allvarligt på de uppgifter som framkommit och gör genom kontroller av tillstånd och uppföljning av enskilda placeringar vad som är möjligt för att inte oseriösa och kriminella aktörer vårdar barn och unga med behov av stöd och skydd.

Fråga 2: Har förvaltningen fått några indikationer på att placerade ungdomar från vår stadsdel hamnat på hem där verksamheten visat på en koppling till kriminella nätverk?

Förvaltningen har inte fått indikationer på att placerade barn/unga från stadsdelsområdet hamnat på hem där verksamheten visat på en koppling till kriminella nätverk. Förvaltningen ser dock allvarligt på de uppgifter som framkommer i polisens rapport ”SiS och HVB-hem – studie avseende koppling till den grovt

organiserade brottsligheten” och kan i dagsläget inte garantera att det inte finns pågående eller avslutade placeringar på HVB-hem som har koppling till gängkriminalitet och den organiserade brottsligheten. Detta med anledning av att Polismyndigheten uppger att de inte har lagstöd för att delge namnen på de HVB-hem som är identifierade med kriminella kopplingar i rapporten. Varken socialförvaltningen eller stadsdelsförvaltningarna i Stockholms stad har i dagsläget kännedom om vilka HVB-hem som avses i rapporten och kan således inte vidta åtgärder mot dessa. Förvaltningen har inte lagstöd eller uppdrag att själva bedriva underrättelseverksamhet för att kartlägga nätverkskopplingar i bolagen utan är beroende av inkomna uppgifter från IVO, Polismyndigheten och andra rättsvårdande myndigheter.

Fråga 3: Genomför förvaltningen någon rutinmässig kontroll när det gäller att utesluta att verksamheten på det aktuella HVB-hemmet bedrivs med koppling till kriminella nätverk innan placering sker, och hur ser den i såna fall ut?

Gällande stadsgemensamma upphandlade aktörer genomför socialförvaltningen löpande avtalsuppföljningar. I de fall det förekommer oegentligheter kan socialförvaltningen häva avtal i förtid. När det gäller placeringar utanför ramavtal genomför stadsdelsförvaltningen kontroll hos IVO av tillstånd samt eventuella anmälningar av verksamheten.

Förvaltningen deltar sedan förra året i en stadsövergripande arbetsgrupp med fokus på HVB för barn och unga som en del av stadens kraftsamling mot välfärdsbrottslighet. Arbetsgruppen har nyligen tagit fram en riskprofil/checklista som kan användas för att identifiera avvikelser eller andra oegentligheter inför och under placeringar. Förvaltningen kommer att fortsätta att delta i arbetsgruppens arbete med att se över och förstärka stadens rutiner och verktyg för att identifiera och motverka oseriösa aktörer.

Fråga 4: Vilka rutiner aktiveras om kriminella misstänks driva verksamheten på ett HVB eller familjehem som är tilltänkt för placering av minderåriga från stadsdelen?

Om ett HVB-hem eller familjehem misstänks ha kopplingar till organiserad brottslighet/kriminella nätverk genomförs direkt en kontroll av barnets/den unges situation för bedömning av en eventuell omplacering. Om misstankarna gäller ett HVB-hem där placering av barnet/den unga har skett inom ramavtal kontaktar förvaltningen avtalsansvarig på socialförvaltningen för vidare hantering och kontroll. Om misstankarna gäller ett HVB-hem där placering av barnet/den unge har skett utanför ramavtal kontaktar förvaltningen IVO samt begär utdrag från belastningsregister

gällande personal på boendet.

Fråga 5: Hur kan det uppstå en situation där Stockholms stad genom sina stadsdelsförvaltningar och andra kommuner kan placera minderåriga i verksamheter som kopplas till kriminella nätverk?

Förvaltningen har inte lagstöd eller uppdrag att själva bedriva underrättelseverksamhet för att kartlägga kriminella nätverkskopplingar i bolagen utan är beroende av inkomna uppgifter från IVO, Polismyndigheten och andra rättsvårdande myndigheter. Om förvaltningen inte fått sådana uppgifter från nämnda myndigheter skulle en sådan situation kunna uppstå.

Fråga 6: Samverkar stadsdelsförvaltningen med Inspektionen för vård och omsorg som fått i uppdrag att skärpa tillsynen över HVB-verksamheter för att motverka dessa brottsliga aktörer?

Socialförvaltningen har sedan 2024 ett pågående arbete tillsammans med IVO, Polismyndigheten, Kriminalvården, Ekobrottsmyndigheten, Skolinspektionen, Socialstyrelsen och Skolverket samt några andra referenskommuner i syfte att se hur myndigheterna gemensamt kan strama åt möjligheterna för dessa aktörer att etableras på marknaden samt vid behov avsluta

Placeringar av barn och unga beslutas utifrån behov och är oberoende av kön, därför finns det inga relevanta jämställdhetsaspekter. Arbetet innebär inga miljö- eller klimatkonsekvenser för förvaltningen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen

Fredrik Karlsson
Tillförordnad Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Therese Grahn
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilagor

Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Fredrik Karlsson, Tillförordnad Stadsdelsdirektör
Therese Grahn, Avdelningschef

Datum

2025-01-16
2025-01-15